

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

स्वाध्याय
(Assignments)

(सूचना : विविध विषयांचे स्वाध्याय प्रश्न पुढे दिलेले आहेत त्यानुसार
विद्यार्थ्यांनी आपण निवडलेल्या विषयांचे स्वाध्याय तयार करून
दिलेल्या सूचनेनुसार जमा करावेत.)

बी. कॉम. भाग — २ (सत्र ४)

मार्च/एप्रिल २०२४

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
बी. कॉम. भाग २ सत्र ४ स्वाध्याय प्रश्न
मार्च/एप्रिल २०२४

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले अभिनंदन आणि स्वागत! बी. कॉम. सत्र ४ साठी प्रत्येक विषयासाठी ४० लेखी परीक्षा + १० स्वाध्याय अशी परीक्षापध्दती लागू आहे. सत्र ४ साठीचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहेत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यासकेंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे. दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालय शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर येथे स्वाध्याय स्विकारले जाणार नाहीत.

नियम :

1. सत्र परीक्षेमध्ये प्रत्येक विषयाला लेखी परीक्षा ४० गुण व स्वाध्याय १० गुण अशी एकूण ५० गुणांची आहे.
2. निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे सत्र ४ साठी एकूण सहा स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहे. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/A4 size paper वापरावा.
3. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, (परीक्षा सुरु होण्याच्या ०८ दिवस अगोदर Online प्राप्त होईल) नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
4. लिहून पुर्ण केलेले सर्व सहा पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर स्वतः पोच करावे किंवा पोस्टाद्वारे/कुरिअरद्वारे पाठवावेत. (बैठक क्रमांक/Hall Ticket विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in व http://www.unishivaji.ac.in/online_portal/ या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) सदरचे स्वाध्याय उत्तरपत्रिका संबंधित अभ्यासकेंद्रांवर जमा करणे आवश्यक आहे. स्वाध्याय जमा करताना हॉलतिकिटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
5. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर व त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाहीत व संबंधित सत्राचे स्वाध्याय जमा केले नाही तर ते पुन्हा जमा करता येत नाहीत याची कृपया नोंद घ्यावी. तसेच स्वाध्याय गुणांचे पुनर्मुल्यांकन व फेरतपासणी केली जाणार नाही.

6. जे विद्यार्थी स्वाध्याय दिलेल्या वेळेत जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत व ते सदरच्या १० गुणांना (Marks) मुक्ततील. याबाबत दूर शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.
7. विद्यार्थ्यांने जर स्वाध्याय जमा केले असतील व तो त्या संबंधित विषयामध्ये अनुत्तीर्ण झाला असेल तर त्याला फ्रेश स्वाध्याय जमा करता येणार नाही. तो लेखी परीक्षेला पुन्हा बसू शकतो, स्वाध्यायाचे पूर्वीचेच गुण विचारात घेतले जातील.
8. शैक्षणिक वर्ष २०२३-२०२४ मध्ये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० अन्वये बी. कॉम. भाग - २ चा अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या विषयाच्या सुधारित अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करावे. सदरचा अभ्यासक्रम <http://www.unishivaji.ac.in/syllabusnew/Off-Campus-commerce> या विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

विशेष सुचना

- अ) दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्रांचे आयोजन केले जाते तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्कसत्र, परीक्षा, वेळापत्रक, हॉल तिकीट इ. बाबत माहिती घ्यावी तसेच वेळोवेळी संकेस्थळाला भेट देवून अद्यावत माहिती जाणून घ्यावी.
- ब) आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयं अध्ययन साहित्य घेणे, अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- क) आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यास केंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यास केंद्रावर स्वाध्याय जमा केलेस सदरचे स्वाध्याय गुण मिळणार नाहीत.

अभ्यासक्रमाचे नांव : बी. कॉम. भाग २

सत्र : चार

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक :

.....

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ

1. अभ्यास केंद्राचे नांव : _____

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नांव : _____

3. पूर्ण पत्ता : _____

_____ पिन कोड नं.: _____

4. परीक्षा बैठक क्रमांक : _____

5. पी.आर.एन. नंबर : _____

6. अभ्यासक्रमाचे नांव : _____ सत्र : _____

7. पेपरचे नांव : _____

8. पेपर क्रमांक : _____

9. सबजेक्ट कोड : _____

10. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : _____

11. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : _____

12. मिळालेले गुण : _____

13. परीक्षकांची सही : _____

B.Com. II: Corporate Accounting Paper - II

Semester - IV

10 Marks

1. On 31st Dec 2023, the Balance Sheet of Sai Ltd. was as follows:

Liabilities	₹	Assets	₹
Share Capital 15,000 equity shares of Rs.100 each fully paid	15,00,000	Land and Buildings	6,60,000
Profit & Loss A/c	3,09,000	Plant & Machinery	2,85,000
Sundry Creditors	2,31,000	Stock	10,50,000
Bank Overdraft	60,000	Sundry Debtors	4,65,000
Provision for taxation	1,35,000		
Dividend equalisation fund	2,25,000		
	24,60,000		24,60,000

The net profit of the company, after deducting all working charges and providing for depreciation and taxation were as under:

2019 – ₹ 2,25,000; 2020 – ₹. 2,88,000; 2021 – ₹ 2,70,000; 2022 – ₹. 3,00,000; and 2023 – ₹. 2,85,000

On 31st Dec. 2023, Land & buildings were valued at Rs. 7,50,000 and Plant & Machinery at ₹.4,50,000.

In view of the nature of the business, it is considered that 10% is a reasonable return on capital.

Calculate the value of the company's share after taking into account the revised values on fixed assets and your own valuation of goodwill based on four years purchase of the annual super profits.

Or

1. The following are the balances extracted from the books of Laxmi Traders on 31st March, 2023.

**Trial Balance
As on 31-3-2023**

Particulars	Debit ₹.	Particulars	Credit ₹.
Debtors	2,50,000	Purchases	3,50,000
Wages	38,700	Stock (1-4-2018)	42,000
Salaries	35,000	Audit Fees	9,200
Sales	7,00,910	Sundry Creditors	3,190

Preliminary Expenses	60,000	Profit and Loss A/c (Cr.)	79,000
Advertisement	3,000	Bills Receivable	7,000
8% Government Securities	30,000	Cash in hand	18,000
Insurance	10,000	Rent and Taxes	12,000
Bad Debts Reserve	4,000	Debenture Interest	3,000

Prepare Statement of Profit and Loss alongwith the Notes on it for the year ended 31st March, 2023 after considering the following: Share Capital of the Company is ₹. 5,00,000 in Equity shares of ₹. 100 each fully paid.

- 1) Stock on 31st March, 2023 was valued at ₹. 125000.
- 2) Depreciation on Plant and Machinery is estimated at ₹. 4,500, Premises ₹. 3,400 and Furniture ₹. 2,300
- 3) Provide for bad debts at 5% on Debtors.
- 4) Make Provision for Taxation to the extent of ₹. 20,000.
- 5) Transfer ₹. 15,000 to General Reserve.
- 6) Provide Final Dividend at 15%.
- 7) Interest on Government Securities was outstanding for the year.
- 8) Write off preliminary expenses @ 20%.

B.Com. II: Fundamental of Entrepreneurship Paper - II

Semester - IV

10 Marks

1. Explain the meaning of family business and Advantages and Disadvantages of Family Business.

Or

1. Successful Entrepreneurs - Hanmantrao Gaikwad (BVG) and Chitale Brothers (Chitale Dairy).

बी. कॉम. भाग — २ उद्योजकतेची मुलतत्त्वे पेपर २

सत्र — ४

10 Marks

१. कौटुंबिक व्यवसायाचा अर्थ व कौटुंबिक व्यवसायाचे फायदे तोटे स्पष्ट करा.

किंवा

१. यशस्वी उद्योजक — हणमंतराव गायकवाड (बी. व्ही. जी.) व चितळे बंधू (चितळे डेअरी).

B.Com. II: Money and Financial System Paper - II

Semester - IV

10 Marks

1. Explain the Micro Finance Institutions and its functions and importance.

Or

1. Explain the causes and remedies for NPA.

बी. कॉम. भाग — २ पैसा व वित्तीय व्यवस्था पेपर — २
सत्र — ४ 10 Marks

१. सुक्ष्म वित्तीय संस्थेची कार्ये आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

१. अनुत्पादित मालमत्ता / नॉन परफॉर्मिंग असेटची कारणे व उपाय स्पष्ट करा.

B.Com. II: Macro-Economics Paper - II

Semester - IV 10 Marks

1. What is public finance? Explain scope and importance of public finance.

Or

1. Explain the advantage and disadvantage of international trade.

बी. कॉम. भाग — २ स्थूल अर्थशास्त्र पेपर — २

सत्र — ४ 10 Marks

१. सार्वजनिक वित्त म्हणजे काय? सार्वजनिक वित्तची व्याप्ती व महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा

१. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

B.Com. II: Business Communication Paper - IV

Semester - IV 10 Marks

1. Write a note on E-Communication.

Or

1. Discuss in detail on the 'conflict and its resolvment' in Senior Payroll.

B.Com. II: Business Statistics Paper - II

Semester - IV 10 Marks

1) A) An unbiased die is thrown, find the probability of getting

i) an odd number

ii) a number which is perfect square

iii) a number which is greater than four

(6 Mark)

B) If a card is drawn from a pack of 52 cards. Find the chance of getting

i) Either red card or king card,

ii) Either face or an ace card

(4 Mark)

Or

1) A) Write the Properties of Binomial Distribution

(5 Mark)

B) If probability of getting defective bulb is 0.5. Find Mean, Variance and S.D. of

distribution of defective bulbs in a sample of 50 bulbs.

(5 Mark)
